

TIH 2305

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

SUSTAINABLE TOURISM MANAGEMENT

Benjaporn Yaemjamuang

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Management)

3(2-2-5)

ระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ องค์ประกอบ ความสำคัญของการวางแผนพัฒนาและ
การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประเภทลักษณะของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การประเมิน
ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว หลักการและขั้นตอนของการพัฒนาทรัพยากรการ
ท่องเที่ยว การพัฒนาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ปัจจัยที่
ส่งผลต่อบทบาทและความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวและการจัดการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยเน้นการจัดการอย่างมีคุณภาพ สมดุล และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
การศึกษาฝึกปฏิบัติเรียนรู้นอกสถานที่ส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์

ระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ
องค์ประกอบ ความสำคัญของการวางแผนพัฒนาและ
การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนประเภทลักษณะของ
การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนการประเมินศักยภาพของ
ทรัพยากรการท่องเที่ยวหลักการและขั้นตอนของการ
พัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวการพัฒนาการจัดการ
ธุรกิจท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ปัจจัย
ที่ส่งผลต่อบทบาทและความร่วมมือในการพัฒนา
ทรัพยากรท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวอย่าง
ยั่งยืนโดยเน้นการจัดการอย่างมีคุณภาพ สมดุล และ
พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้มีการศึกษาฝึกปฏิบัติเรียนรู้
นอกสถานที่ส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์

The ecology, natural elements and the
importance of planning and development of
sustainable tourism The characteristics of sustainable
tourism to assess the potential of tourism resources
including the principles and procedures to develop
tourism business and sustainable tourist attractions
Study the factors affecting the role and cooperation in
resource development and management of
sustainable tourism Focus on quality management,
balance, continuous improvement Practice learned
outings and promote the awareness of conservation

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization: UNWTO)

กำหนดหลักการเบื้องต้นในการพัฒนา 'การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนี้

- คำนึงถึงขีดความสามารถของธรรมชาติ หรือ ขีดความสามารถ- ในการรองรับนักท่องเที่ยว (carrying capacity)
- สนับสนุนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและความต้องการของชุมชน
- กระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรมให้กับคนในท้องถิ่น
- ส่งเสริมประสบการณ์ที่มีคุณค่ากับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน
- เข้าใจและเรียนรู้สภาพเฉพาะของพื้นที่ ทรัพยากร ขนบธรรมเนียม/วัฒนธรรม/วิถีชีวิต
- ส่งเสริมการออกแบบที่เป็นกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและใช้วัสดุในท้องถิ่น
- ผลสานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแผนพัฒนาทั้งระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ
- พัฒนาข้อมูลสำหรับการตัดสินใจและติดตามตรวจสอบ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้อธิบายนิยามการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในรายละเอียดที่สอดคล้องกับ UNWTO

การดำเนินการด้านการท่องเที่ยวและการจัดบริการอื่นทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อสงวน รักษา และพัฒนาเอาไว้สำหรับคนรุ่นหลัง โดยที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ การที่ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นได้ โดยที่ตระหนักถึงขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นนั้น ไปจนถึงการที่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งนักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่นเอง มีจิตสำนึกในเรื่องนี้

องค์กรการท่องเที่ยวโลก (GSTC - Global Sustainable Tourism Council)

กำหนดข้อกำหนดเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลกขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นทั่วโลก แบ่งเป็น 4 เสาหลักก็คือ

1. เน้นเรื่องการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากลไกในการบริหารจัดการให้แหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งมีแผนการพัฒนาบริหารการจัดการในระยะยาว
2. เพิ่มผลประโยชน์ให้ชุมชนท้องถิ่น (สำคัญมาก) จะต้องทำให้ปากท้องชุมชนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจสังคม ต้องมีรายได้การจ้างงานจากการท่องเที่ยว เพราะชุมชนเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวอย่างแท้จริง แต่ต้องอยู่ภายใต้การค้าอย่างเป็นธรรม
3. การแหล่งท่องเที่ยวแบบวัฒนธรรมต่างๆ อย่างชัดเจน เช่น ที่ จ.น่าน เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หากนักท่องเที่ยวต้องการความบันเทิงแสงสีก็ต้องไปเที่ยวที่อื่น เราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ และ
4. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งต้องมีระบบการจัดการพลังงานในการรีไซเคิลขยะ การจัดการน้ำให้สะอาดก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ และการจัดการพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นไปตามจริตของแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเท่ยวแบบย้งยึน ควรมีลักษณะด้งต่อไปนี้

1. เป็นการท่องเท่ยวที่มึความต่องเน่อง (Continuity) หมายถึง ความต่องเน่องของท่รพยากรธรรมชาตึ และ ความต่องเน่องของว้ฒนธรรมซึ่งจ้ดเป็นท่รพยากรหลักในการท่องเท่ยว และสามารถมอบประสบกการณ้ น้ันทนาการที่ตึใ้แก่น้กท่องเท่ยว
2. เป็นการท่องเท่ยวที่มึคุณภาพ (Quality) หมายถึงการเน้้นคุณภาพของสามส่วนหลัก คึอ คุณภาพของ สื่งแวดล้้อม คุณภาพของประสบกการณ้ น้ันทนาการที่น้กท่องเท่ยวได้ร้บ และคุณภาพชึวิตของคนในชุมชน
3. เป็นการท่องเท่ยวที่มึความสมดุล (Balance) หมายถึงความสมดุลระหว่่างความต่องการอูตสาหกรรรมการ ท่องเท่ยว ความต่องการของชุมชนท่องถึนและชึดความสามารถของท่รพยากร

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ลักษณะสำคัญ

- การเดินทางท่องเที่ยวอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท
- ท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่า และความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละที่
- ท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- ท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม
- ท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนยาว
- ท่องเที่ยวที่ให้ผลประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนผลประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น

สรุป

การทอ่งเที๋ยวที่ตอบสนองความต้องการขงนักทอ่งเที๋ยว และผู้เป็นเจ้าขงแหล่งทอ่งเที๋ยว โดยเน้นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้สามารถรักษาความมั่นคงขงระบบนิเวศ ตลอดจนวัฒนธรรมและวิถีชีวิตขงชุมชน เพื่อประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต สามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรทอ่งเที๋ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย และธุรกิจทอ่งเที๋ยวมีการปรับปรุง คุณภาพให้ได้ผลกำไรอย่างเป็นธรรม โดยมีนักทอ่งเที๋ยวเข้ามาเยี่ยมเยียนสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดอย่างยั่งยืนยาว